

การสร้างวินัยเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กประถมศึกษา

The Promoting the Positive Discipline and Executive Function in Primary Children

นันทพัทธ์ บุญน้อม¹ อัจฉรา นันทะศรี² นัจรีภรณ์ ทุมสงคราม²

Email: Nutjareeporn.thu@lru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างวินัยเชิงบวกที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร (Executive Function: EF) ในเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็งนั้นจะต้องใช้การคิดเชิงบริหารมาช่วยให้ควบคุมอารมณ์ความคิด และการกระทำเพื่อกำกับตนเองให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย และการสร้างวินัยเชิงบวก เป็นสิ่งสำคัญในการฝึกทักษะให้เด็กที่เรียนรู้วินัยด้วยตนเอง สามารถมีพัฒนาการทางด้านความคิด และเผชิญหน้ากับปัญหาหลากหลายรูปแบบได้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการสร้างวินัยเชิงบวก จึงเป็นกระบวนการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะสมองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับเด็กวัยประถมศึกษา ซึ่งเด็กในวันนี้มีทักษะรอบด้าน โดยเฉพาะด้านความจำ การคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการควบคุมอารมณ์ของตนเอง โดยทักษะต่างๆช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมได้อย่างมั่นคง ไม่สับสน และยังสามารถใช้ในการสอนให้เด็กเรียนรู้สิ่งใหม่ ปรับพฤติกรรมให้ถูกต้องโดยไม่ต้องหวาดกลัวความรุนแรงได้ จากการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก ประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศในการสื่อสาร สร้างสุนทรียสนทนา รักษาสัมพันธ์ภาพ มีความสม่ำเสมอต่อเนื่อง สร้างหรือออกแบบ และรับฟังและสะท้อนผล จะช่วยให้เด็กคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้และแก้ไขปัญหา ควบคุมพฤติกรรมตนเอง รู้จักเคารพกฎ ระเบียบของสังคม รู้จักหน้าที่ของตน เคารพสิทธิของผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: การคิดเชิงบริหาร การสร้างวินัยเชิงบวก วินัยเชิงบวก

Abstract

The developing brain skills for successful life called Executive Function or EF that can help you control your emotions thoughts, and actions to direct oneself to achieve goal-oriented behavior and positive discipline It is important to practice skills for children who learn self-discipline in order to develop thinking and face a variety of problems in daily life Therefore, positive discipline or the development of brain skills known as EF or Executive Function can be developed most effectively in elementary school children. Children today have all-round skills especially in memory analytical thinking troubleshooting and controlling one's own emotions Various skills will help children to have a stable behavior without confusion and can also be used to teach children to learn new things, as well as be able to correct behavior without fear of violence From the study, it was found that promoting positive discipline will help children to be creative, learn to solve problems, have self-control, know how to respect the social, rules order know their duties, respect the rights of others and able to live happily with others in society.

Keywords: positive disciplines, executive function

ความนำ

การคิดเชิงบริหารเป็นพัฒนาการทางสมองซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และการเรียนรู้ การคิดเชิงบริหารเป็นกระบวนการทางความคิดที่เป็นการทำงานที่ระดับสูงของสมอง ในการติดตามตรวจสอบและควบคุมอารมณ์ ความคิด การกระทำ และปรับเปลี่ยนตนเองทั้งความคิดและการกระทำเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย (goal-directed behaviors) (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2563) ดังนั้นการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารจึงเป็นการวางรากฐานในการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็น เด็กในช่วงวัยประถมศึกษาอยู่ในช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ทักษะสมอง จะเติบโตเร็วมาก ซึ่งถ้าได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสม ทักษะสมอง ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นและพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงขึ้น แต่สภาพปัญหาไทยในปัจจุบัน เด็กในช่วงวัยประถมศึกษาเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มีการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งต่างๆ จึงเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในสังคมปัจจุบัน เพราะการที่เด็กในวัยนี้ไม่ได้ฝึกฝนและไม่ได้ถูกท้าทาย

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

กระบวนการคิดของตนเอง ก็จะมีพลาดโอกาสและมีช่องโหว่ในการพัฒนาทักษะสมอง หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังจะกระตุ้นสมองของเด็กให้มีการเจริญเติบโตขึ้น ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาของสมองและประสบการณ์ที่ได้รับจากคนที่อยู่รอบตัว จะช่วยสนับสนุนให้เด็ก ๆ มีการพัฒนาทักษะสมอง (ปิยวลี ธนเศรษฐกร, 2554)

การคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) คือการฝึกความสามารถของสมองส่วนหน้า (Prefrontal cortex: PFC) ในการบริหารจัดการ หรือเรียกได้ว่าเป็นทักษะการบริหารจัดการตนเองขั้นสูงในการกำกับความคิด อารมณ์ การกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้และการทำงานต่างๆ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ รวมไปถึงการมีสุขภาพดี การส่งเสริมพัฒนาการเด็กประถมศึกษา เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่แข็งแรงสมวัย การทำกิจกรรมที่จะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการนั้น มีหลายรูปแบบ อาทิ การทำกิจกรรมการเล่นกระตุ้นประสาทสัมผัส (Sensory play) กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ (Role Play) กิจกรรมการเล่นเกมกีฬา เกมการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ (Outdoor activity) กิจกรรมการเล่นเกมกระดาน (Board game) หรือแม้กระทั่งการให้เด็กได้ฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองตามวัย (Activity of Daily living: ADL) และกิจกรรมการช่วยเหลืองานบ้านทั่วไป (Household activity) ก็สามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะพัฒนาการด้านต่างๆ ได้เช่นกัน กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยให้เกิดประโยชน์ และส่งเสริมทักษะที่สมองส่วนหน้าใช้ในการเรียนรู้ (Anderson, 2002)

การสร้างวินัยเชิงบวก คือ วิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของเด็กอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ใช้วิธีการลงโทษ จะมีจุดมุ่งหมายให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตัวเอง มากกว่าที่จะโดนบังคับ เพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้นและมีผลต่อเนื่องไปในอนาคตโดยการสร้างวินัยเชิงบวกจะมีความแตกต่างจากการลงโทษปกติ เพราะการลงโทษโดยทั่วไป เป็นการบังคับให้หยุดพฤติกรรมจากภายนอก ซึ่งสามารถหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กได้ทันที แต่ไม่อาจจะทำให้เด็กสำนึกได้ด้วยตัวเอง และยิ่งลงโทษมาก การแสดงพฤติกรรมต่อต้านของเด็กก็ยิ่งมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการสร้างวินัยเชิงบวกที่เน้นการพูดคุย ปรับความเข้าใจระหว่างกัน เพื่อหาทางแก้ปัญหาในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก ถึงแม้ว่าวิธีนี้อาจต้องใช้เวลาในการปรับพฤติกรรมนานกว่าวิธีแรกแต่ถ้าสามารถทำให้สำเร็จ จะทำให้เด็กมีวินัยจากใจของตัวเองและจะเป็นผลที่ดีต่อเด็กไปในระยะยาว (ดลพัฒน์ ยศธร, 2551)

การสร้างวินัยเชิงบวกที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างมาก เนื่องจากวิธีที่ช่วยให้เด็กเลิกได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ และพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในการฝึกทักษะให้เด็กที่เรียนรู้วินัยด้วยตนเอง สามารถมีพัฒนาการทางด้านความคิดที่ก้าวกระโดด และเผชิญหน้ากับปัญหาหลากหลายรูปแบบได้ในชีวิตประจำวัน วิธีการสร้างวินัยเชิงบวก หรือ กระบวนการทางความคิดที่เรียกว่า EF หรือ Executive Function ซึ่งเกิดจากการพัฒนาของสมองส่วนหน้า และจะพัฒนาได้ในทุกเพศ ทุกวัย แต่มีประสิทธิภาพมากที่สุดของเด็ก โดยเฉพาะด้านความจำ การคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการควบคุมอารมณ์ของตัวเอง แกรมเด็กที่มีทักษะทางความคิด หรือ EF จะประสบความสำเร็จได้มากกว่าเด็กที่ไม่มี EF หรือเด็กที่พัฒนาทักษะนี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การสร้างวินัยให้กับเด็กที่ส่งผลต่อ EF เช่นเดียวกัน โดยการใช้ความรุนแรงจนเด็กได้รับความเจ็บปวดทั้งทางกาย และจิตใจ จะทำให้เด็กจะลดความเชื่อมั่นในตัวเอง (Self-esteem) ลงและกลายเป็นคนที่ไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ไม่มั่นใจที่แก้ปัญหาด้วยตัวเอง และไม่คอยยึดหยุ่นกับการลองหาคำตอบด้วยวิธีใหม่ๆ อีกทั้งเด็กที่ถูกลงโทษด้วยความรุนแรงนั้น มีแนวโน้มจะเติบโตไปเป็นคนที่ใช้ความรุนแรงกับผู้อื่น รวมถึงอาจเกิดภาวะซึมเศร้าเมื่อก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่อีกด้วย (Starfish Academy, 2564)

ดังนั้น เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็กประถมศึกษา จึงเป็นการการสอนและการฝึกฝนเด็กให้มีพฤติกรรมตามที่คาดหวัง ด้วยการสื่อสารเชิงบวก และฝึกให้เด็กใช้ทักษะสมองส่วนหน้าเชิง เป็นการใช้ให้เด็ก คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีการรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างกัน มีการแสดงความรักความเอาใจใส่ หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง ไม่ใช้คำสั่งห้าม หรือดูดำ เมื่อไม่เป็นตามความคาดหวังก็มีการให้รางวัลและคำชมเชย และยังสามารถพัฒนาศักยภาพทักษะและกระบวนการคิด การปลูกฝังและสร้างสรรค์เด็กให้เติบโตขึ้นอย่างเต็มศักยภาพ และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคมได้ (กิตติมา สุริยกานต์, 2562)

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างวินัยเชิงบวกที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กระดับประถมศึกษา

ความหมายของการคิดเชิงบริหาร

การคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) มีความสำคัญอย่างมากในการนำไปใช้พัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงวิถีใหม่ และในยุคการศึกษาแนวใหม่ การคิดเชิงบริหาร จึงสามารถนำมาใช้ควบคุม ความคิด อารมณ์ พฤติกรรม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยมีชื่อเรียกในภาษาไทยได้หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น “ความสามารถในการจัดการ” “ทักษะที่จำเป็นในการทำกิจที่มีเป้าหมาย” หรือ “ทักษะการคิดเชิงบริหาร” จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการคิดเชิงบริหาร ดังนี้

ศักดิ์ชัย ใจชื่อตรง (2561) ได้ให้ความหมายว่า การคิดเชิงบริหาร คือ กระบวนการในการทำงานของสมองส่วนหน้า (Frontal lobes) ในส่วนที่ควบคุมสั่งการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กับตนเอง การรับรู้ สังเกต จดจำ วิเคราะห์ รู้เหตุผล และการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายของสติปัญญาในการคิดขั้นสูง ควบคุมกำกับและจัดการตนเอง มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การจัดระเบียบการจัดระดับความสำคัญผ่านการแสดงออกทางด้านร่างกายและจิตใจ ในขณะที่ Nadine Gaab (2006) ให้ความหมายว่า การคิดเชิงบริหาร คือ การทำหน้าที่กำกับพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมายของบุคคล ซึ่งให้เห็นถึงสิ่งที่บุคคลพึงกระทำให้เหมาะสมกับบริบท โดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นตามมา ความคาดหวังในอนาคต คุณค่า และจุดมุ่งหมายในชีวิต ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีสำนึกของการเตรียมความพร้อม สำนึกของภาระหน้าที่ มีการยืดหยุ่น และมีการร่วมมือ ส่วน Barkley R (2011) ให้ความหมายว่า การคิดเชิงบริหาร คือการกระทำที่บุคคลเป็นผู้กำหนดทิศทางเองโดยกำหนดเป้าหมาย (Goal) เลือกระกระทำ (Select) ลงมือกระทำ (Enact) และดำรง (Sustain) การกระทำนั้น ช้าลงช่วงเวลาหนึ่งๆ เพื่อไปให้บรรลุถึงเป้าหมาย โดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ รวมทั้งคำนึงถึงกระบวนการวิธีการของสังคมและวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดในระยะยาวที่บุคคลนั้นวางไว้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การคิดเชิงบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองระดับสูง ที่ประมวลประสบการณ์ในอดีต และสถานการณ์ในปัจจุบัน มาประเมิน วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน เริ่มลงมือทำ ตรวจสอบตนเอง และแก้ไขปัญหา ตลอดจนควบคุมอารมณ์ บริหารเวลา จัดความสำคัญ กำกับตนเองและมุ่งมั่น ทำจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้

ความหมายของการสร้างวินัยเชิงบวก

การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Disciplines) คือ วิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ใช้วิธีการลงโทษ จะมีจุดมุ่งหมายให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตัวเอง มากกว่าที่จะโดนบังคับ เพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้นและมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต และได้มีนักการศึกษาและวิชาการได้ให้ความหมายของ การสร้างวินัยเชิงบวก ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ให้ความหมายว่า การสร้างวินัยเชิงบวก คือ วิธีการอบรมสั่งสอนเด็กโดยปราศจากความรุนแรงและเคารพศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของเด็กเป็นวิธีสอนที่ไม่มีการลงโทษเด็กหรือใช้รางวัล แต่เป็นการชี้แนะให้เหตุผลและผลกระทบเมื่อเด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ในขณะที่ปิยวลี ธนเศรษฐกร (2554) ให้ความหมายไว้ว่า การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Disciplines) คือ การอบรมสั่งสอน และการปลูกฝังวินัย เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม และเคารพกฎระเบียบในสังคม โดยการเน้นที่พฤติกรรมที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ และพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และสังคมของเด็ก เป็นสำคัญ ในขณะที่ ปนัดดา ธนเศรษฐกร (2558) ให้ความหมายไว้ว่า การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Disciplines) คือ การสอนหรือการฝึกฝนให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ด้วยวิธีจูงใจอย่างมีแบบแผนให้เด็กอยากทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเอง ส่วนพุทธรักษา ก้อนแก้ว (2555) ให้ความหมายไว้ว่า การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Disciplines) คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก เพื่อป้องกันและจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทั้งช่วยพัฒนาสมองด้านอารมณ์และสังคม เป็นการสอนและฝึกฝนลูกให้มีพฤติกรรมตามที่เราคาดหวัง ด้วยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และการเรียนรู้ของเด็ก มีจุดมุ่งหมายให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมตัวเองโดยไม่ต้องมีการบังคับ เพื่อให้ลูกปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้นและมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต และนักการศึกษาอย่าง Durant (2010) ให้ความหมายว่า การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Disciplines) คือการอบรมสั่งสอนเด็กโดยปราศจากความรุนแรงและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะช่วยให้เด็กได้รับข้อมูลที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและทำให้เด็กประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสร้างวินัยเชิงบวก หมายถึง วิธีการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีเหตุมาจากการกระทำที่ต้องการให้ผู้อื่นสนใจ อาจเกิดจากพันธุกรรม สภาพแวดล้อมทางสังคม หรือความต้องการทางจิตใจ เมื่อครูหรือผู้ปกครองต้องการหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการลงโทษ ซึ่งเป็นวิธีการที่เห็นผลได้เร็ว สามารถควบคุมพฤติกรรมได้ทันที แต่วิธีการลงโทษนี้จะไม่ได้ผลในระยะยาว วิธีควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อีกวิธีหนึ่งซึ่งตรงข้ามกับการลงโทษ คือการสร้างวินัยเชิงบวก

การส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก

การส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกมีหลักการงานที่เน้นปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยการสื่อสารที่สอดคล้องกับสมองและตอบสนองจิตใจตามพัฒนาการเด็ก จากการศึกษาเมื่อนักการศึกษาและนักวิชาการได้เสนอแนวทางหรือหลักการการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก ไว้ดังนี้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้ให้หลักการที่ใช้พิจารณาว่าเป็นการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกที่เหมาะสม สามารถพิจารณาหลักการได้ดังต่อไปนี้

1) เข้าใจความหมายของสารที่สื่อออกไปตรงกัน เป็นการทำงานของสมองที่มีหน้าที่ในการตีความหมายสิ่งรอบตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจะต้องตระหนักให้ดีกว่าคำพูด สีหน้า ท่าทาง พฤติกรรมต่างๆ และสิ่งรอบตัวนั้น สมองของเด็กกำลังเรียนรู้ด้วยการตีความหมายและสร้างความเข้าใจให้กับตนเอง ดังนั้นตามเป้าหมายหลักของการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก คือ มุ่งสอนและสร้างทักษะจึงต้องแสดงให้เห็นได้ๆ ได้เรียนรู้ถึงการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วยการตีความหมายจากการกระทำของเด็ก

2) เป็นพวกเดียวกับเด็กเสมอ เป็นการได้รับการตอบสนองทางจิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะป้องกันพฤติกรรมต่อต้านที่เกิดจากการใช้อารมณ์ ดังนั้นการสื่อสารเพื่อให้เด็กรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกับเด็กเสมอ จะช่วยป้องกันสถานการณ์การต่อต้าน และยังเป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกอีกด้วย การสื่อสารที่จะทำให้อารมณ์ดีรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกับเด็กเสมอ คือ การแสดงความเข้าใจในความรู้สึกของเด็ก อนุญาต รัก สนใจ และเป็นห่วงเสมอ

3) ใจดี ไม่ใจอ่อน (kind but firm) เป็นการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกเป็นการตามใจเด็ก เพราะการมุ่งรักษาความสัมพันธ์เป็นเป้าหมายหลัก แต่หากพิจารณาตามเป้าหมายหลักข้ออื่นจะพบว่า การสอนการสร้างทักษะและการสร้างวินัยในตนเองนั้นไม่ใช่การตามใจ เพราะการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกเห็นความสำคัญของกระบวนการทำงานของสมองซึ่งสมองส่วน EF จะทำงานได้ เมื่อสมองส่วนอารมณ์และสัญชาตญาณได้รับการตอบสนองก่อน ดังนั้นการสื่อสารจะเป็นไปในรูปแบบของการใจดี ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการทางจิตใจของเด็ก พร้อมทั้งหลีกเลี่ยงการกระตุ้นการต่อต้าน แต่ไม่ใจอ่อน ยังจะฝึกฝนให้เด็กเกิดทักษะการควบคุมอารมณ์ตลอดจนทักษะกระบวนการคิด หรือทักษะสมอง EF ด้านอื่นๆ เพราะการฝึกฝนจะทำให้เกิดเป็นวินัยในตนเองได้

4) พลังของเสียง (inner voice) เป็นการเลือกใช้คำพูดและการสื่อสารกับเด็กมากเป็นพิเศษ เพราะคำพูดเหล่านี้จะกลายเป็นเสียงในหัวของเด็กที่มีไว้เพื่อบอกและกำกับตนเองต่อไป ในกระบวนการสร้างวินัยของเด็กเองเราเรียกว่า inner voice จึงเป็นที่มาของการบอกว่า อยากให้เด็กเป็นอย่างไรให้พูดสิ่งนั้นบ่อยๆ เพราะเด็กจะตีความหมายและนำไปบอกตนเอง เสียงนั้นควรเป็นเสียงที่มีคุณภาพพอที่จะช่วยเด็ก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักที่เด็กจะมีวินัยได้ด้วยตนเอง

5) ต่อเนื่อง เป็นการสร้างทักษะและกระบวนการคิดนั้นเกิดขึ้นจากการกระตุ้นและพัฒนาสมองส่วน EF ที่มีการเจริญเติบโตจากทารกไปสู่วัยผู้ใหญ่ ในขณะที่การแสดงออกตามสัญชาตญาณนั้นไม่ต้องเรียนรู้หรือฝึกฝนเด็กก็สามารถทำเป็น เช่น การโกหก ดังนั้นการสื่อสารเพื่อสร้างทักษะใดๆ ก็ตามที่เป็นทักษะและพฤติกรรมที่เหมาะสมต้องมีความต่อเนื่องและใช้เวลาเพื่อให้เด็กเรียนรู้และฝึกฝน

UNESCO (Online) ได้กำหนดหลักสำคัญสำหรับการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกให้เด็กไว้ 7 ประการ ซึ่งหลักของการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกนี้ จะช่วยให้เกิดการรับรู้และช่วยให้เด็กๆ ทราบถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยกำหนดไว้ดังนี้

- 1) เคารพศักดิ์ศรีของเด็ก
- 2) พยายามพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การมีวินัยในตนเองและบุคลิกลักษณะที่ดี
- 3) พยายามให้เด็กมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4) คำนึงถึงความต้องการทางพัฒนาการและคุณภาพชีวิตของเด็ก
- 5) คำนึงถึงแรงจูงใจและโลกทัศน์ของเด็ก
- 6) พยายามให้เกิดความยุติธรรม เท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ
- 7) เสริมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวในกลุ่ม

เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก เพื่อนำไปสู่ทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF)

ปิยวลี ธนเศรษฐกร (2554) ได้กำหนดเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก ไว้ว่าทักษะสมองส่วนหน้าเชิง เป็นต้นกำเนิดของการสร้างวินัยเชิงบวก โดยการสร้างวินัยเชิงบวกเพื่อนำไปสู่ทักษะ EF ประกอบด้วย กลุ่มทักษะพื้นฐาน การจำเพื่อใช้งาน ยังมีประสบการณ์มาก ความจำที่จะนำมาใช้งานก็ยิ่งมาก ยิ่งคิดไตร่ตรอง สามารถควบคุมตนเองได้ และ ยืดหยุ่นความคิด สามารถเปลี่ยนโฟกัสหรือแนวทางให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก มี 10 ข้อ ดังนี้

- 1) หลักการทำให้เป็นเรื่องใหญ่ ชื่นชมอย่างเฉพาะเจาะจงเด็กแบบตัวต่อตัวในพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก
- 2) หลักการมองระดับสายตา คือ การทำให้เด็กรู้สึกได้รับการใส่ใจ มีคุณค่าและเชื่อใจ จะทำให้ EF ทำงานได้ดีขึ้น
- 3) หลักการให้ทางเลือกเชิงบวก 2 ทาง เพื่อฝึกให้เด็กคิดเป็น ฝึกตัดสินใจ มีความคิดยืดหยุ่น
- 4) หลักการเบี่ยงเบนพฤติกรรม เช่น เด็กเคาะโต๊ะ ไม่สั่งห้ามให้หยุดทำแต่ให้ทำอย่างอื่นแทน
- 5) หลักการให้ความสำคัญ ทำให้เด็กรู้สึกมีส่วนร่วมสำคัญในครอบครัว โดยมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้เด็ก เช่น การช่วยทำงานบ้าน เมื่อเด็กทำก็ชื่นชมตัวเด็ก

6) หลักการกระชับ ไม่ตะโกนใส่เด็กเพื่อให้ทำตามคำสั่ง หากเป็นเสียงกระซิบเด็กจะใส่ใจฟัง สนใจและยอมทำตามมากกว่า

7) หลักการอะไรก่อนหลัง กำหนดเงื่อนไขที่น่าสนใจเพื่อลดการต่อต้าน เช่นทำการบ้านเสร็จแล้ว ไปเล่นได้

8) หลักการตั้งเวลา ฝึกให้รู้จักการวางแผน

9) หลักการส่งความรู้สึก เพื่อบอกความรู้สึกของเราทำให้เด็กเรียนรู้ว่าทุกการกระทำของเขาส่งผลต่อผู้อื่นเสมอ

10) หลักการแสดงความเข้าใจ ทำให้เด็กรู้ว่ากำลังมีอารมณ์อะไร รู้สึกอย่างไร รับรู้อารมณ์ตัวเอง รู้ว่าต้องจัดการอย่างไรกับอารมณ์ของตัวเอง

จากเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกจะเห็นได้ว่า เป็นวิธีการที่ส่งเสริม เพื่อการสอนมากกว่าการสั่ง ซึ่งในเรื่องของการสร้างวินัยเชิงบวกนี้คือ โดย ปันดดา ธนเศรษฐกร (2558) ได้บอกถึงแนวทางในการตรวจสอบคำพูดของตัวเองว่า ช่วยให้เด็กมีวินัยเชิงลบหรือเชิงบวกหรือไม่ ได้แก่

1) คำพูดนั้น เป็นการสั่ง หรือ การสอน การสั่งคือ การบังคับให้ทำ ส่วนการสอนคือการบอกและส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำด้วยตัวเอง ซึ่งการสอนนั้นส่งผลต่อสภาพจิตใจของเด็กได้ดีกว่าการสั่งหรือการบังคับ

2) คำพูดนั้น เป็นสิ่งที่พูดถึงอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต เราควรจะพูดถึงพฤติกรรมของเด็กในเรื่องของปัจจุบัน ไม่ควรจะยกเรื่องในอดีตหรืออนาคตมากล่าวถึง เช่น เราพบว่าเด็กหกล้มระหว่างเรียนหนังสือ เราควรจะพูดคุยกับเขาเฉพาะพฤติกรรมดังกล่าว และไม่ควรต่อว่าเด็กถึงการมาสายของเด็กเมื่อหลายวันก่อน หรือพูดถึงเรื่องที่เราคิดว่าเขาจะทำ แต่เขายังไม่ได้ทำ เป็นต้น

3) คำพูดนั้น เข้าใจยากหรือง่ายสำหรับเด็กหรือไม่ เด็กแต่ละระดับ มีระดับความเข้าใจในการสื่อสารแตกต่างกัน การเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

4) คำพูดลักษณะของคำพูด ควรเปลี่ยนจาก ห้าม ไม่ อย่า หูต ซึ่งเป็นการทำให้สมองต้องประมวลผล 2 รอบ ให้เป็นการบอกสิ่งที่ต้องการให้ทำไปตรงๆ เช่น แทนที่จะบอกว่า อย่าวิ่ง ให้เปลี่ยนเป็น ค่อยๆ เดิน เป็นต้น

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2563) ได้กำหนดเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกไว้ว่า เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก เป็นวิธีการสื่อสารเชิงบวก ให้เด็กใช้ทักษะสมองส่วนหน้า เป็นการฝึกให้เด็กเรียนรู้และแก้ปัญหาเป็นโดยหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง และการทำร้ายร่างกายและจิตใจ และในขณะเดียวกันก็ใช้เป็นเครื่องมือในการการสอนพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วย การสอนให้เด็กมีวินัยในตนเอง และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถรับผิดชอบหน้าที่ตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข ได้กำหนดเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก 10 เทคนิค ดังนี้

1) เทคนิคการชม คือ การชมเชย เมื่อเด็กกำลังมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง เหมาะสม โดยการชมที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นการชมถึงพฤติกรรมเฉพาะ และตามด้วยคุณลักษณะที่สอดคล้องกับพฤติกรรม

2) เทคนิคการแสดงความเข้าใจ คือ การบอกอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของเด็กที่กำลังเกิดขึ้น โดยการบอกว่าเข้าใจ ว่ารู้สึกอย่างไร เพราะอะไร จึงแสดงพฤติกรรมนั้น

3) เทคนิคการรอให้พร้อม คือการรอให้เด็กอารมณ์พร้อม ที่จะทำพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วยตัวเอง โดยการบอกให้เด็กทำเมื่อพร้อม แทนการสั่ง การควบคุมให้เด็กทำเดี๋ยวนี้ หรือการลงโทษเด็กด้วยการ Time-out

4) เทคนิคการให้ทางเลือกเชิงบวก คือ การเสนอทางเลือกให้เด็ก 2 ทาง เมื่อต้องการให้เด็กทำพฤติกรรมเหมาะสม โดยทั้งสองทางเลือกนั้นจะต้องไปให้ถึงเป้าหมาย และต้องรับได้ทั้ง 2 ทางเลือก

5) เทคนิคอะไรก็ “ได้” คือ การบอกว่า “ได้” เมื่อเด็กขอทำอะไร โดยการอธิบายเพิ่มเติมว่าได้เมื่อไหร่ โดยสิ่งที่เด็กขอนั้น ต้องเป็นเรื่องที่ไม่ทำร้ายตัวเอง ทำร้ายผู้อื่น หรือ ทำลายสิ่งของ

6) เทคนิคสิทธิ และหน้าที่ คือ การสอนเรื่องสิทธิและหน้าที่ โดยการบอกว่า เด็กมีสิทธิทำอะไรได้บ้างเมื่อเด็กสามารถรับผิดชอบหน้าที่ ที่มากับสิทธิ์นั้น

7) เทคนิคการมองตา คือ การพูดกับเด็กในระดับสายตา เทคนิคนี้สามารถใช้ควบคู่กับเทคนิคอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการมองตาเด็กเมื่อชม หรือ แสดงความเข้าใจ เพราะการมองตาเด็กนี้ นอกจากจะได้รับความสนใจ และสนใจจากเด็กเพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการแสดงถึงความจริงใจที่ส่งไปถึงใจเด็กได้อีกด้วย

8) เทคนิคการกอด คือ การกอดบ่อยๆ ทั้งวัน และทุกวัน การกอดนี้ สามารถใช้สำหรับทุกวัย เมื่อตื่นพบเจอกันในตอนเช้า ก่อนแยกย้ายจากกันไปทำหน้าที่ และทักทายเมื่อกลับมาพบกันใหม่ หรือใช้การกอด เพื่อปลอบเด็กให้ลดอารมณ์เศร้า เหงา โกรธ เสียใจ และกลับคืนสู่อารมณ์ปกติ และยังสามารถกอด เพื่อแสดงความดีใจกับเด็ก

9) เทคนิค I – Message คือ การบอกอารมณ์ความรู้สึกให้เด็กรู้ โดยการอธิบายถึง ความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมของเด็ก และผลที่ตามมา และความต้องการว่าอยากให้เด็กทำอะไร เพื่อที่จะทำให้รู้สึกดีขึ้น

10) เทคนิคการติดตามจนสำเร็จ (Follow Through) คือ การติดตามดูแลจนเด็ก เมื่อเด็กต้องรับผิดชอบทำอะไรก็ตาม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทำงานที่รับผิดชอบจนเสร็จ วัตถุประสงค์ของเทคนิคนี้ คือ การให้กำลังใจเมื่อเด็กต้องการ และการชมเชยเมื่อเด็กทำงานสำเร็จ

เทคนิควิธีสร้างวินัยเชิงบวก ทั้ง 10 ข้อสู่การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร นี้ เป็นการสื่อสารที่ช่วยให้เด็กปรับทั้งอารมณ์ และพฤติกรรม ให้เป็นไปตามความคาดหวังได้ง่ายขึ้น เมื่อใช้เทคนิคเหล่านี้อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน เด็กจะสั่งสมทักษะการพัฒนาสมองส่วนหน้า สามารถการกำกับตนเอง จนกลายเป็นเด็กที่มีวินัยในตนเองอย่างสร้างสรรค์ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จนติดเป็นนิสัยได้

สมบัติ ตาปัญญา (2554) ได้กำหนดเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกไว้ว่า การฝึกให้เด็กได้ใช้ทักษะสมอง ในการกำกับควบคุมตนเอง ให้ได้คิดก่อนทำ คุณอารมณ์ได้ รู้จักหยุดตนเองเพื่อฟังคนอื่น รู้สติและหาทางจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ และต้องทำให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ใช่ถูกบังคับลงโทษ คุณค่ากลาง จนไม่เห็นคุณค่าในตนเอง จะทำให้เด็กมีแรงจูงใจที่จะกำกับควบคุมตนเองได้ด้วยตัวของเขาเอง การสร้างวินัยเชิงบวก ไม่ใช่ การลงโทษ เพราะ การลงโทษมีวัตถุประสงค์เพื่อพยายามยับยั้งไม่ให้เด็กเกิดพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งมักเป็นพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่แบบไม่ชอบใจ ไม่อยากให้ทำ ดังนั้นเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก จึงเป็นการใช้ในการสอนให้เด็กเรียนรู้สิ่งใหม่ ปรับพฤติกรรมให้ถูกต้องโดยไม่ต้องหวาดกลัวความรุนแรง และทำให้เด็กมีความสุขในชั้นเรียนด้วยเทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก ดังนี้

1) เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก สร้างได้โดยใช้ความเข้าใจ ควรเริ่มจากการทำความเข้าใจเด็กก่อน ว่าทำไมถึงมีพฤติกรรมเช่นนั้น เด็กมองตัวเองอย่างไร รวมถึงเข้าใจในระดับความสามารถและสถานการณ์ชีวิตของเด็กในขณะนั้นๆ ด้วย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจะทำให้เด็กไวใจ จะลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลงได้ เช่น เพราะอะไรหนูถึงมาโรงเรียนสายหรือจะ ช่วยเล่าให้ฟังหน่อยเพราะอะไรหนูถึงไม่ได้ทำการบ้านมาส่งคะ

2) เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก สร้างได้โดยการให้แนวทาง การกำหนดขอบเขต ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน บอกความคาดหวัง อธิบายเหตุผลให้ฟัง และส่งเสริมให้คิดเป็น รู้จักการต่อรอง เช่น โจทย์เลขหน้านี้ จะทำในห้องเรียนหรือจะทำการบ้านมาส่งดีคะ เราจะไม่ใช่โทรศัพท์ในห้องเรียนกันนะคะ หากใครมีธุระเร่งด่วน สามารถขออนุญาตแล้วไปคุยธุระได้ทีนอกห้องคะ

3) เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก สร้างได้โดยการให้ความอบอุ่น โดยหมั่นให้กำลังใจนักเรียน เมื่อทำดีต้องกล่าวชื่นชม ควบคุมอารมณ์ของตนให้เสมอต้นเสมอปลาย มั่นคง แสดงออกทั้งร่างกายและคำพูด ให้อย่างไม่มีเงื่อนไข เช่น “วันนี้ครูขอชื่นชมนักเรียนทุกคนนะคะ ให้ความร่วมมือกันดีมาก” การตักเตือนโดยใช้ความเข้าใจและวินัยเชิงบวก สามารถทำได้โดย

3.1) ตักเตือนโดยใช้คำพูดที่สั้นๆ กระชับ ตรงประเด็นเป็นรูปธรรม และไม่ควรประจานนักเรียนต่อหน้าเพื่อน ควรทำเป็นส่วนตัว

3.2) ใช้การสื่อสารโดยตรงกับนักเรียน สบตาเด็กและสื่อสารทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

3.3) ทำโดยไม่แสดงอารมณ์โกรธ หรือควบคุมอารมณ์ให้มีอารมณ์น้อยที่สุด ไม่ตำหนิ เหยียดเย้ย ถากถาง ประชดประชัน เปรียบเทียบ

3.4) เมื่อนักเรียนทำดี ต้องชมทุกครั้ง โดยพยายามให้การชม เกิดขึ้นบ่อยกว่าการตักเตือนเราเลือกได้ว่า จะถ่ายทอดความรุนแรงหรือความรักให้กับเด็ก

ดังนั้นการสร้างวินัยเชิงบวกอย่างสม่ำเสมอ ต้องมีการสอนที่ดี และฝึกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างสมัครใจ ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง เพราะเด็กที่ได้รับการปลูกฝังที่ดี อบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม จะช่วยบ่มเพาะให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่กับคนอื่นเป็น มีความสุข และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศต่อไป

จากแนวคิดและหลักการของนักการศึกษาและนักวิชาการสามารถนำมาสังเคราะห์และสรุปเป็นแนวทางการส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวกเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กประถมศึกษา ดังนี้

1) การสร้างบรรยากาศในการสื่อสาร เป็นการสร้างความรู้สึกในระหว่างการสื่อสารที่จะทำให้เกิดความรู้สึกในการทำงานของสมองที่มีหน้าที่ในการตีความหมายสิ่งรอบตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจะต้องตระหนักให้ตีความคำพูด สีหน้า ท่าทาง พฤติกรรมต่างๆ จึงต้องแสดงให้เห็นได้เรียนรู้ถึงการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วยการตีความหมายจากการกระทำของเด็ก

2) สร้างสุนทรียสนทนา ต้องใช้ถ้อยคำเชิงบวก สุภาพ มีความหมาย ที่กระตุ้นเด็กนักเรียนสนใจเกิดความรู้สึกที่ดี ดังนั้นการสื่อสารด้วยสุนทรียวาจา จะช่วยให้เด็กรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกับเด็กเสมอและป้องกันสถานการณ์การต่อต้าน และยังเป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ในความรู้สึก อนุญาต รัก สนใจ และเป็นห่วงเสมอ

3) รักษาสัมพันธ์ภาพ พร้อมกับฝึกฝนให้เด็กเกิดทักษะการควบคุมอารมณ์ตลอดจนทักษะกระบวนการคิด หรือทักษะสมอง EF ด้านอื่นๆ เพราะการฝึกฝนจะทำให้เกิดเป็นวินัยในตนเองได้

4) มีความสม่ำเสมอต่อเนื่อง สร้างหรือออกแบบ ประเด็นให้เด็กได้เรียนรู้และฝึกฝน เช่น เกม บทเพลง บทสอที่มีรูปแบบของกิจกรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง

5) รับฟังและสะท้อนผล บางครั้งควรเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนได้แสดงความรู้สึก ในการบอกเล่า ความประทับใจ ความคาดหวังของตนเอง หรือระบายความรู้สึก เพื่อสร้างภาวะความเป็นผู้นำ ในขณะที่เดียวกันให้บทบาทในฐานะผู้ตามในบางครั้งเพื่อให้เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

การสร้างวินัยเชิงบวก เป็นความร่วมมือในมหภาค จึงเป็นกระบวนการที่จะต้องมีความร่วมมือกับทุกฝ่าย ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และในสังคม รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นกลไกสำคัญของสังคมที่จะผลักดันให้เกิดพฤติกรรมต้นแบบสังคม

บทสรุป

การสร้างวินัยเชิงบวก จึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้เด็กมีทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Function: EF) ซึ่งเมื่อเด็กได้รับการพัฒนา ฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา ก็จะสามารถเกิดการคิดเชิงบริหารที่เป็นกระบวนการสามารถควบคุม ความคิด อารมณ์ พฤติกรรม การแก้ไขปัญหา และ ช่วยให้ป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาจเริ่มต้นจากการปลูกฝังพฤติกรรมต้นแบบ และนิสัยที่ดีให้กับเด็กได้คุ้นตาและคุ้นชินเป็นภาพลักษณ์ที่ดี ประทับใจกลายเป็นพฤติกรรมที่อยากทำอยากปฏิบัติ จนเป็นนิสัยที่ติดตัว จะทำให้เด็กสะท้อนพฤติกรรมดีๆ และเด็กจะสามารถแสดง ผลลัพธ์ที่ต้องการในรูปแบบที่สร้างสรรค์ และเมื่อเด็กเกิดกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องแล้ว เด็กประถมศึกษาจะสามารถเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีศักยภาพ ทั้งความคิด ศิลธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). เอกสารสรุปองค์ความรู้การสร้างวินัยเชิงบวกสำหรับการพัฒนาทีมงานและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการก้าวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- การป้องกันการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก. (2558). ความสุขในชั้นเรียนสร้างได้...ด้วยวินัยเชิงบวก. กรุงเทพฯ: ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. กิตติมา สุริยกานต์. (2562). 10 เทคนิคของการสร้างวินัยเชิงบวก. สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.craniofacial.or.th/positive-discipline.php>
- ดลพัฒน์ ยศธร. (2551). การปรับกระบวนการทัศน์และร่วมปฏิบัติในการอย่างสร้างสรรค์: วินัยเชิงบวก. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล. นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2563). 10 เทคนิคแสนง่าย วิธีสร้างวินัยเชิงบวกโดยไม่ให้ลูกต่อต้าน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปนัดดา ธนเศรษฐกร (2558). 101 เคล็ดลับวิธี สร้างเด็กดี มีความสุข. สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content.html>.
- ปิยวลี ธนเศรษฐกร (2554). 10 เทคนิคของการสร้างวินัยเชิงบวก. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.
- พุทธรักษา ก้อนแก้ว. (2555). การประเมินความต้องการจำเป็นของครูในการใช้วินัยเชิงบวกกับเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการศึกษาปฐมวัย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศักดิ์ชัย ใจซื่อตรง. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ศิลปะที่ส่งเสริมทักษะการจัดการสมอง (EF) สำหรับเด็กปฐมวัย. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ ตาปัญญา. (2554). เมื่อทำงานในโรงเรียนที่เด็กรั้งแค้น. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบัน RLG. (2561). คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF - Executive Functions ในเด็กวัย 7-12 ปี สำหรับพ่อแม่และครู. กรุงเทพฯ: รักลูกกรุ๊ป จำกัด.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). เทคนิคในการฝึกการคิดเชิงบริหาร(EF) สำหรับเด็กด้วยการฝึกวินัยเชิงบวก. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.eftrainingcenter.com>